

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ
София, ул. „Врабча“ № 2.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ
За България 3 лв. За странство 4 лв. Всичко въ прѣдплата.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
1. Мисли отъ Паскаль	1	5. Домовладиката — Подлистникъ	6
2. Отношенията на Евангелиститъ къмъ православната църква	2	6. Християнски мотиви. Н. Хр. Боневъ	10
3. Славянство и Хусизмъ. Стоянъ Вагралски	4	7. Цариградъ. Д-ръ Ст. Томовъ	12
4. Може ли молитвата да постигне нѣщо независимо отъ човѣка който се моли? Проф. Bosworth	5	8. Недѣлното училище	13
		9. Вжтрѣшенъ отдѣлъ	16

Мисли.

отъ Блезъ Паскаль.

Ако човѣкъ не е създаденъ за Бога, защо не е истинно щастливъ, освѣнъ въ Бога? Ако човѣкъ е създаденъ за Бога, защо е тъй противоположенъ на Бога?

Ако милосърдието Божие е тъй голѣмо, щото влиянието му е спасително даже, кога е скрито отъ погледитѣ ни, каква ли видѣлина трѣба да очакваме, когато ни се открие?

Само религията, която е враждебна на нашето естество въ актуалното му състояние, която се бори съ всички наши земни доволства и която, прѣди всичко не се съгласява съ общественото мнѣние, е единствената истинска религия отъ край врѣме.

Ако човѣкъ не съзнава, че е пленъ съ гордостъ, амбиция, суетни ламтежи, слабости, мизерия и неправда, той е съвсѣмъ слѣпъ. А въ случай, че се признава такъвъ безъ да усѣща желание да се избави отъ това свое състояние, какво ли да кажемъ за единъ толкозъ неблагоприятенъ човѣкъ?

Възможно ли е да не се почита дълбоко една религия, която познава най-добрѣ човѣшкитѣ недостатѣци; възможно ли е да не жаднѣемъ да ни се открие тая религия, която обѣщава толкозъ желаниа цѣръ на нашитѣ болки?

Сърдцето си има свои причини, които умътъ не познава. Това се чувствува въ хиляди случаи. Не разумътъ, а сърдцето чувствува Бога. Ето въ какво се състои съвършената вѣра, — да се чувствува Богъ въ сърдцето.

Има пороци, които се задържатъ покрай други, и които, отнеме ли се дѣнера, изтрѣгватъ се ведно клонетѣ.

Всички добри максими се намиратъ въ свѣта: не остава друго, освѣнъ да се приложатъ на практика. За примѣръ, всѣки вѣрва, че сме длѣжни да туримъ живота си въ опасностъ, за да се защити общото добро, и мнозина го правятъ, но за Религията почти никой не се жертвува.

Отношението на българските евангелисти към православната църква.

Като български граждани и чада на това отечество, ние сме чувствували, че ни е и право и длъжност да се изказваме отворено навръме безъ „страст“ и прѣдумисълъ“ върху религиозния и църковно обществения животъ на нашия народъ. Нашитѣ четци ще си спомнятъ, че въ послѣдния брой на Християнски Свѣтъ, въ вътрѣшния отдѣлъ бѣха помѣстени двѣ антрефилета, едно отъ които хроникираше появата на апела къмъ православно Български народъ, а другото засѣгаше въ една откровена, но благовидна форма присъждата на синода върху свещенишкия сюзъ. За тази ни смѣлост да изкажемъ свободно мнѣнието си въ тѣзи нѣколко случаи, редакторитѣ на „Църковенъ Вѣстникъ“ излизатъ срѣщу насъ съ остри уводни статии и сърдити антрефилета, въ които нашата църковна дѣйност е наречена „противодържавна“, „противонародна“ и „противоконституционна“. Това сж тежки, но за щастие, *недоказани* обвинения. Не за пръвъ пѣтъ се сипятъ върху насъ такива горчиви и неоснователни нападки, и ние съ готовност бихме отминали и този шумъ безъ да ни трепне око, но отъ любовъ и почетъ къмъ вѣчната правда и истина, мислимъ, че ни е длъжност да се изкажемъ публично и да уяснимъ прѣдъ обществото позицитѣ, на които стоимъ и цѣлѣта, шо прѣслѣдваме.

За по-пълно и системно разглеждане на въпроса, намираме за добръ прѣди всичко да кажемъ нѣколко думи за *началото и произхода на българския евангелизъмъ*. Когато американскитѣ мисионери пристигнали за пръвъ пѣтъ въ наше отечество, тѣ видѣли, че народътъ по градоветѣ, а най-вече по селата, се намиралъ въ крайна нужда отъ умствена и християнска просвѣта, ала борбата за освобождение отъ гръцката патриаршия бѣ усилено подета, и всички върваха, че съ разрѣшението на гръко-българската църковна распра и настаняването на народни архиереи ще се почне една нова духовнопросвѣтна ера, та дохождането на други работни сили отъвънъ ще бѣде не само безцѣлно, но дори и пагубно. Нѣма нужда да разправяме, какъ години наредъ слѣдъ тържественото настаняване на българскитѣ архиереи по епархиитѣ имъ народътъ очаква за нѣкаква просвѣтна дѣйност, но тя не се прояви, дълбожитѣ копнежи и ожидания на писомитѣ за сжщинска духовна храна не се удовлетвориха; дѣйността на владицитѣ се ограничи, както и сега, въ отслужване църковнитѣ трѣби и чисто административната работа съ епархиалнитѣ свѣти; ала между събуденитѣ слоеве на тогавашното българско общество почна да се усѣща голѣмо разочарование и незадоволство. Повече отъ това; архиерентѣ взеха всичкитѣ мѣрки, за да се

запази стария редъ на нѣщата и да се затвори вратата на всѣка духовна обнова като четене евангелието и апостола при богослужение на говоримия езикъ и проповѣждане Словото Божие. За мнзина създадената атмосфера стана задушлива и нетърпима, и впоследствие стотини и хиляди интелгентни българи станаха равнодушни и до днесъ гледатъ съ съвършена апатия къмъ църквата и религията изобщо. Други отъ насъ се принудихме да търсимъ животодавна духовна храна другаде, и на мѣрихме я извънъ православната църква — при американскитѣ мисионери, които бѣха носители не на нѣкакви политически замисли, но единствено на спасителнитѣ истини на евангелието и на една чисто християнска култура. Тѣй се образуваха днешнитѣ български евангелски общини. Но това не е всичкото; не трѣба да се забравя скърбния фактъ, че върховното началство на българската православна църква е възставало съ всичкитѣ си срѣдства и сили противъ онѣзи миряни и духовни, отъжтрѣ църквата, които сж се осмѣлявали да говорятъ за църковенъ съборъ или да издигнатъ гласъ въ полза на нѣкакво подобрене, на нѣкаква належаща обнова. Внущително число, днесъ, високообразовани академиисти подготвени за голѣма полезностъ въ църквата сж причислени къмъ „неблагонадежнитѣ“ или сж прокудени вънъ отъ църквата; а стотини събудени свещеници, защото сж дрѣзнали да изкажатъ болкитѣ си и неотложнитѣ духовни нужди на пасомитѣ прѣзъ колонитѣ на в. „Свѣтъникъ“ или въ своитѣ братствени събрания, сж били изложени не само на прѣслѣждане, но ги заплашватъ дори и съ низвержение. Отъ казаното до тукъ всѣки безпристрастенъ и здравомислящъ човѣкъ ще разбере по какви причини и при какви обстоятелства ние се видѣхме заставени да напуснемъ лоното на православната църква.

Нашата цѣль. Въ колонитѣ на „Църковенъ Вѣстникъ“ не еднократно ние сме били прѣдставяни като „врагове на православната църква“. Противъ това обвинение ние възставаме отъ дълбочината на сърдцата си. Не, нашата цѣль не е да събаряме православната църква. Наистина, въ раннитѣ години, когато за пръвъ пѣтъ се появиа евангелисти и евангелски общини, нѣкои отъ нашитѣ въ прѣкаленото усърдие и слабитѣ си схващания, изложени на силни гонения, сж отивали до крайностъ: въ проповѣдитѣ си и частнитѣ си спорове, тѣ сж говорили и писали съ голѣма разпаленостъ противъ обредитѣ на църквата, а това, нека го признаемъ публично, е допринесло повече врѣда, отколкото полза. Но благодарение, десетки години вече откакъ тѣзи отрицателни срѣдства или начини за работа сж били изоставени. Днесъ въ всичкитѣ

евангелски богослужебни домове — въ България и Македония, църквата, на която принадлежи голѣмото мнозинство отъ народа, не е прѣдметъ на нападки; не; за нея, за священството и за цѣлия народъ се възнасятъ топли молитви къмъ Бога. Освѣнъ това, прѣдъ очитѣ на цѣлокупния български народъ е евангелската книжнина, състояща се отъ разни брошури, други по-крупни издания, седмичния вѣстникъ и мѣсечникътъ ни списания — почти всички съ съдържание чисто религиозно, насочено не противъ православната църква, а срѣщу безбожието и деморализацията, срѣщу духовното мъртвило въ нашето общество. Проникнати отъ силно желание за разнасяне спасителнитѣ истини на словото Божие между народа, ние сме посрѣщали бѣ съ злорадство, но съ *задушевна радостъ въсканпява на духовенъ животъ, всѣки признакъ за добро въ народната църква*. Безъ страхъ, че ще прѣувеличимъ, ние смѣло можемъ да твърдимъ, че сравнително нашитѣ библейски книжари сж сторили най-много за разпространението на синодалнитѣ издания като апологията на Лютарда, синодалния прѣводъ „на четиритѣ евангелия и др. Канимъ редакторитѣ на „Църковенъ Вѣстникъ“ да кажатъ съвѣстно каква „стръвъ“, каква вражда противъ църквата и какво прѣдательство спрямо народнитѣ интереси съзиратъ въ тази многогодишна книжовна дѣйностъ, която държи прилично мѣсто въ българската литература?

Поведението ни спрямо вжтрѣшнитѣ работи на православната църква. Прѣзъ миналото и сега, въ свръзка съ манастиритѣ, съ бѣлото и черното духовенство е имало не малко скандални работи и разни скръбни афери, които редакторитѣ на вѣстникитѣ и враговетѣ на религията охотно сж използвали и безпощадно бичували, но за честта на религията и възвишенитѣ идеали на християнството, ние не само не сме ги изкарвали на пазаръ за гавра или стръвъ, но сме считали дори несъвмѣстимо съ духа на християнския характеръ да се занимаваме и правимъ капиталъ отъ тѣхъ. Въ недавнашната схватка между Варненския митрополитъ и съчувственицитѣ на Н. Б. Екзарха се намѣсиха мнозина миряни и по адресъ на дѣда Симеона се изсипаха какви ли не остроти. Като български граждани, можехме и ние да кажемъ думата си, но благоразумието и желанието ни да се въдвори по-скоро миръ въ църквата, ни диктуваше въздържание отъ всѣка намѣса. Отъ съвсѣмъ другъ характеръ сж въпроситѣ за прѣвода на Св. Писание, архиерейския съборъ и свещенишкия съюзъ. Това сж крупни въпроси, които засѣгатъ врѣменното и вѣчно благо на шест-милионния Български народъ въ царство България, Одринско и Македония. Безбоязнено, „безъ страсть и прѣдумисль“, но съ любовъ къмъ истината, колкото горчива и да е тя, ние се изказахме и не можехме да мълчимъ. Прѣдъ Бога, прѣдъ съвѣстѣта си прѣдъ

свещенитѣ интереси на отечеството, длъжностъ ни надлежеше да издигнемъ гласа си противъ злото и гибелнитѣ послѣдствия отъ него. За пояснение нека се повърнемъ къмъ архиерейския съборъ. При първата вѣстъ, че ще се състои такъвъ съборъ, всички родолюбци и радѣтели за религиозното повдигане на българския народъ си отдѣгнаха увѣрени че архиерейскиятъ съборъ ще се прѣдаде на трудна но плодотворна работа за разрѣшението на маса на зрѣли въпроси около църквата и нейния клиръ. Но каква изненада, какво разочарование за стбупитѣ български граждани! Архиерейскиятъ съборъ трая отъ день до пладне; той свърши сесията си и се разотиде, като остави съ прѣстъ непобутнати важни висящи въпроси, но заедно съ това, той даде да се разбере каква дѣеспособностъ може да се очаква отъ Върховното Началство на българската православна църква до дѣто стоятъ во главѣ днешнитѣ стари архиереи.

Въ обвиненията си противъ насъ, редакторитѣ на „Църковенъ Вѣстникъ“ ни приписватъ, че сме работили и настоявали българскиятъ народъ да остави православната вѣра и да пригърне протестанската. Заявяваме на всеуслышание, че подобно нѣщо до сега никой отъ насъ не е дрзналъ да твърди публично или частно, по простата причина, че съ промѣната на вѣроизповѣднитѣ наименования нищо не се постига. Днесъ християнството стража най-много отъ хилядитѣ номинални християни, били тѣ православни или протестанти. Това, което искаме и за което работимъ, стана нѣколко десетки години, може да се формулира въ слѣднитѣ три точки: *Първо*, ние искаме *морализирането* или да кажемъ по добръ — *евангелизирането на цѣлия български народъ*. За да се прѣвъзпита народа или за да се влѣе струя отъ истински духовенъ животъ въ всичкитѣ класи и слоеве на обществото, ние сме си служили и ще слѣдваме да си служимъ съ разнасянето главно на Словото Божие и духовна книжнина, съ проповѣждане Господа Исуса Христа въ молитвенитѣ домове и на всѣкъ дѣло, дѣто ни се удаде случай, и най-сетѣ съ работа между младежѣта чрѣзъ сѣдѣлнитѣ училища въ училищата и вънъ отъ тѣхъ. *Второ*, ние искаме реформи въ църквата. Когато евангелскиятъ квасъ земе по-широкъ размѣръ, твърдо сме увѣрени, ще настѣпни ерата за реформи и обнова отгвѣтрѣ старата православна църква за да се роди новата, съврѣмненната православна църква. Благодарение, привърженицитѣ на религиозната обнова слѣдватъ да растатъ числено повече и по-бърже, отколкото ние сме очаквали. Въ Русия, капациетети като свещ. Петровъ, Розановъ, Мережковски и други мнозина неуморно работятъ за да приготвятъ пътя за реформирането на църквата, а въ демократическа България значителна частъ отъ нашата просвѣтена интелигенция не прѣстава да говори и поддържа, че нивѣшната

църква трѣба тъй да се приспособи, щото да отговаря на свърѣменнитѣ духовни нужди на народа. Трето — ние искаме раздѣлянето на църквата отъ държавата. Ако църквата е живъ, дѣеспособенъ, божественъ институтъ основанъ върху Христа и вѣчната правда, тя ще функционира и ще върви напредъ, както е прогресирала прѣзъ първитѣ вѣкове безъ материалната поддрѣжка на държавата; тя ще е въ сѣстояние да докаже, че религията, на която служи, е една необходимостъ, и като такава, вѣрващитѣ доброволно ще удовлетворятъ всичкитѣ ѣ материални нужди. Прѣдъ очитѣ ни сѣ осезателнитѣ примѣри отъ миналото и настоящето. Тамъ, дѣто църквата се е облѣгала единствено на Бога и на собственитѣ си сили и заслуги, никаква поддрѣжка не ѣ липсвала; тя е била жива, напредничава и самостоятелна; напротивъ, тамъ, дѣто духовенството се е ослабяло на паричнитѣ подаяния на правителството, църквата е оставала безъ инициатива; тя не е усѣщала особна нужда отъ Божитѣ обѣщания и отъ неизчерпаемата Негова сила, и слѣдователно, по животъ и дѣятелностъ тя е оставала съвсѣмъ надирѣ, а за тази причина тя се е излагала на справедлива критика и голѣмо негодувание. Когато това раздѣление стане дѣло свършено, за царството Божие въ България ще настѣпи нова ера; православната църква ще въз-

крѣсне въ новъ животъ. Тя ще застане на собственитѣ си крака, ще съзнае нуждата си отъ Духа Светаго и впоследствие и мисията си не само между нашия народъ, но и на балканитѣ. А когато се постигне всичко това; когато новата православна църква стане жива, дѣятелна, мисионерска, на равно съ другитѣ, ако не всичкитѣ, то мнозина измежду нашитѣ евангелисти ще се убѣдятъ, че за сѣществуването на отдѣлни евангелски общини не ще има *raison d'être*. Като изказваме идеята, за свободна църква въ свободна държава, ние не се забавляваме съ утопии, нито изпрѣваряме поколѣнието, както ние винаги редакторътъ на „Църковенъ Вѣстникъ“. Освѣнитѣ социалиститѣ, раздѣлата на църквата отъ държавата е възприета и отъ радикалъ демократическата партия; къмъ нея гледа съчувствено и една голѣма частъ отъ българската интелигенция; тя е, тъй да се каже, въ въздуха и неусѣтно си пробива пътъ. . . *Qui vivra, verra*. . .

Тѣзи сѣ на кратко позицитѣ, на които стоимъ и намѣренията, къмъ които се домогваме. Въ тѣхъ нѣма нищо секретно, загадъчно, чуждо или противонародно. Ние чувствуваме че стоимъ закрѣпени въ Христа, че каузата, която защитаваме е права, че тя прогресира и че великиятъ и славниятъ день Господенъ приближава да дойде както въ България, тъй и въ цѣлия свѣтъ.

Стоянъ Ватралски.

Славянство и хуеизъмъ.

(Рѣчь, държана на славянския евангелски съборъ въ Прага).

*Скъпи братя славяни
и мили въ Христа евангелисти:*

Азъ ви нося поздравъ отъ София, столица на най-младото европейско и славянско царство. Привѣтствувамъ ви отъ Първата българска евангелска църква въ София, България.

Азъ съмъ по кръвъ славянинъ, по народностъ българинъ, по сърдеченъ изборъ евангелистъ. Прѣди всичко и надъ всичко, евангелистъ. Макаръ и да не съмъ пастиръ или проповѣдникъ, азъ често проповѣдвамъ; защото цѣлосърдечно и со всичката си душа и сѣщество вѣрвамъ, че Исусъ Христосъ е „пътътъ, истината и животътъ“. Безъ Христовата истина, животътъ нѣма пътъ; безъ Христовия пътъ, истината не дава плодъ; безъ Христовия животъ, миогледъ и вдѣхновение, човѣшкото сѣществуване нѣма оправдателна смисълъ и разумно назначение.

Отъ до тукъ казаното ще ме разберете като ви кажа, че ние, българскитѣ делегати, дойдохме тука не защото вие сте славяни, макаръ че, при еднакви други условия, намъ славянитѣ сѣ по-мили отъ другитѣ раси; не дойдохме да се полюбуваме на вашата цивилизация, макаръ и да признаваме,

че вие сте не само много по-напреднали отъ насъ, българитѣ, но и най-културни отъ всички славянски народи; нито дойдохме да видимъ вашата славна Прага, която е дѣйствително великолѣпна и царствена на гледъ. Не, не за тия нѣща дойдохме, колкото интересни и достохвални да сѣ тѣ. А по съвсѣмъ други мотиви и съображения напустнахме за врѣме работитѣ и интереситѣ си у дома, та харчимъ врѣме и срѣдства съ дохождането си на тоя съборъ.

Ние дойдохме, на *първо мѣсто*, да видимъ съ очитѣ си, да провѣримъ самолично, да ли е истина, че тука има братя и сестри евангелисти, които искрено любятъ, и дѣломъ доказватъ че любятъ Господа Христа; дали има мили чехи, които се молятъ, работятъ и се подвизаватъ за дохождане на Божието царство, за царуването на правдата и любовта въ Бохемия и по цѣлата земя.

На *второ мѣсто*, ние дойдохме да се поклонимъ на свещената паметъ на Ивана Хуса — на благословения мѣченикъ Янъ Хусъ: корона на чешкото мѣжество, слава на родното славянство, светецъ на всемирний евангелизъмъ, апостолъ на

свършменната демокрация и единъ отъ спасителитѣ на цѣлото човѣчество. Ние се покланяме най-благословѣно прѣдъ паметта на Яна Хуса и Иеронима Пражки. Сжщо и на народа, който ги роди. Завиждаме ви, братя чехи, за тия блѣстящи имена! Честити сте, чешки възпитатели, че изъ склада на вашето минало, имате да посочите за примѣръ на дѣцата си народни герои отъ такава висота!

На трето място, ние дойдохме съ надежда, че тукъ ще се положи основа на бѣдещето всеславянско, панславянско евангелско единство.

Откакъ пристигнахъ въ Прага, почнахъ да мисля, че съмъ криво разбралъ характера на тоя съборъ. Азъ си въображавахъ, че ида на всеславянски евангелски съборъ. Но сега виждамъ, че съмъ мислилъ или увѣдоменъ погрѣшно. Тукъ липсватъ делегати, на примѣръ, отъ Русия и Сърбия. Особено въ Русия има силни, растящи евангелски секти. Тѣхнитѣ прѣдставители трѣбаше да бждатъ тука; и ако бѣха сериозно канени, безъ съмнѣние, щѣха днесъ да бждатъ съ насъ.

Но ако настоящиятъ не е, такъвъ съборъ може и трѣба да стане. Ние живѣемъ во врѣме на обединения, во вѣкъ на организации. „Съединението прави силата“, която е тѣй нужна на славянския евангелизъмъ. Въ родственото еднокръвие и искрения евангелизъмъ, ние имаме най-естественитѣ фактори, най-сигурнитѣ двигателни сили за нашето належаше обединение.

Професоръ Bosworth.

Може ли молитвата да постигне нѣщо независимо отъ човѣка, който се моли?

(Сказка, държана миналата пролѣтъ на деветата всесвѣтска студентска християнска конференция въ Цариградъ).

Когато човѣкъ се моли, какво се случва въ дѣйствителностъ? Ако нѣкаква духовна фотография би могла да снесе душата въ самия актъ на молитвата, какво ли би ни открила! Що витае около духа на човѣка, който се моли? Дали душата е сама въ такъвъ моментъ или нѣщо *друго* я обгръща отвредъ? Ако има нѣщо *друго*, какво ли става въ него прѣзъ врѣме на молитвата? И дали това *друго*, което обгръща душата, не прѣтърпѣва нѣкаква промѣна, когато човѣкъ молителствува.

Тия сж въпроситѣ, които ни се внушаватъ отъ зададената тема. За да ги отговоримъ, необходимо е да прибѣгнемъ до едно първо прѣдположение, на което ще се основатъ сжжденията ни. Въ първата моя рѣчь ние видѣхме по кои причини е нужно да положимъ прѣди всичко такова едно прѣдположение. Ще приемемъ, че има нѣщо *друго* — една личностъ безгранична, която обгръща всичко отвредъ — една сродна личностъ, отъ която човѣшкиятъ духъ е издѣлка. Извѣстенъ личенъ елементъ витае вѣчно около човѣшкия духъ, който му винаги шепне:

„Ахъ, сърдце съмъ създалъ, сърдце тупти тука“. Това ще каже, че ние приемаме истинността на великото учение, което достигна своята пълнота въ личния религиозенъ животъ на Исуса

Прочее, нека това наше обединение се сложи върху истината, която е Христосъ; и никаква сила не би могла да ни разедеи. То ще бжде по форма конфедеративно, по духъ християнско. „Въ основнитѣ принципи — единство, въ неосновнитѣ — свобода, во всички нѣща — любовъ“.

Азъ се надѣя, че стѣпки още сега ще се зематъ къмъ такъвъ обединителенъ актъ, че ще се избере комитетъ, който да свика такъвъ общеславянски евангелски конгресъ въ този градъ, Прага, въ 1915 год. прѣзъ врѣме на тържествата, които ще станатъ за споменъ на 500 годишнината отъ мъченичеството на Хуса.

И тамъ, подъ вджновителната паметъ на великия реформаторъ, като подновимъ нашитѣ прѣдъ Бога завѣти, кръстени въ неговия духъ на вѣра и вѣрностъ, да си кажемъ:

О, братя чехи и славяни,

Нека бждемъ достойни синове на такива славянски отци! Нека бждемъ вѣрни свидѣтели на сжщата вѣчна истина! Нека бждемъ истински почитатели на Яна Хуса, истински послѣдователи, тѣй както той бѣ дѣломъ и до край, на Господа Христа, който е „видѣлината на свѣта“, „цѣтътъ, истината и животътъ“ и за славянството и за човѣчеството!

Прага, Чехия,

августъ 26|8 септември 1911 г.

Христа, — Божиитѣ близки и башини сношения съ човѣка.

Какво е състоянието на душата, която се моли на Небесния Баща? Тя се излива съзнателно въ любвеобиленъ даръ къмъ Небесния си Баща, за да приеме обратно туй, което Той би ѝ далъ. Когато душата се моли по този начинъ, случва ли се съ нея нѣщо независимо отъ лицето, което молителствува? Не се ли трогва Небесния Баща отъ тоя избликъ на чувства? Ако поне отчасти ни е пристойно да назовемъ Бога нашъ Баща, трѣба да се приеме, че Неговото бащино сърдце се тегли и прѣлива отъ любовъ къмъ душата на молителстващото свое чадо. А това то чувствува: духътъ му се прилѣпва къмъ Бащиния по особено начинъ, въ отговоръ на молитва. Това схващане може да прѣдстави Бога като промѣнливъ въ извѣстна смисълъ. Божията непромѣнчивостъ не е абсолютна инерция, а непромѣнчива любовъ. Да се прѣдпие абсолютна инерция на Бога, ще подразбере отказване личността Му, защото единъ важенъ елементъ на самоличността е разнообразната дѣйностъ.

Слѣдователно, прѣзъ врѣме на молителстването се случва нѣщо особено, независимо отъ човѣка, който се моли. Духътъ на Небесния Баща се раздвижва и отправя нѣщо на молителстващия

чадо. И помежду имъ се появя взаименъ избликъ на чувства. Много мъчно ще е да се умаловажи цѣнността на молитвата, схваната по тоя начинъ. Единъ земенъ баща се радва, кога дѣцата му идатъ при него, само за да прѣкаратъ малко врѣме въ друженъ разговоръ. Колкото повече отношения между бащата и сина се развиватъ, толкова по-малко се безпокои синътъ за нѣщата, които може да приеме отъ баща си, и толкова повече очига за самия свой баща.

Възможно ли е нѣщо повече отъ прости уеѣти да прѣмине отъ сърдцето на Небесния Баща до сърдцето на неговото земно чадо? Отъ всичко, що знаемъ за взаимнитѣ отношения на отдѣлни личности, може да се твърди, че не само уеѣти, но и мисль може да прѣмине отъ Божия умъ въ ума на човѣка. Само чрѣзъ единъ погледъ, единъ жестъ или нѣкоя дума се размѣнятъ респирочни мисли. Ние видѣхме въ първата моя рѣчь защо имаме важни причини да назовемъ Бога жизнеспособна личностъ. Нужно е, слѣдователно, да заключимъ, че на Бога може да се отдаде ежщото свойство, както на коя да е друга личностъ — именно, че Той може да отпрати нѣкаква мисль въ ума на човѣка. Небесниятъ Баща може да възпроизведе не само уеѣтъ въ сърдцето, но и идея въ ума на своето земно чадо.

Тѣй ни се отварятъ широки врата за отговоръ на молитва, защото се подразбира не само способността Божия да отпрати мисль въ ума на нѣкое трето лице, или въ умоветъ на много други лица. Чувствувате ли нужда отъ ръководя въ каква и да е случайностъ? Въ отговоръ на молитва Богъ може да тури извѣстна мисль въ ума ви, която ще ви даде нужното упѣтване. Той може тѣй да повлияе умственитѣ ваши процеси, щото да обездите по правъ начинъ насоката на вашето дѣйствие. Нуждаете ли се отъ пари за нѣкоя добра цѣль? Богъ може да ви посочи, какъ да се едобиете съ тѣхъ, като въздѣйствува въ ума

ви чрѣзъ извѣстна мисль, или науми на нѣкое друго лице да ви изпрати нужната сума. И тѣй се прѣдставя широкъ просторъ за отговоръ на молитва, защото всички почти просби, за които се прѣдставя случай да молителствуваме сж отъ характеръ да бждатъ отговорени чрѣзъ възпроизведенъ уеѣтъ или мисль въ ума на нѣкое лице. Възможността да се постигне това, както се каза, е свойствена по природа на самоличността. Ето защо трѣба безъ всеко колебание да отдадемъ на Бога тази способностъ, тѣй като прѣдложението, отъ което почнахме сжжденията си, гласи, че Богъ е, въ свѣтна смисль, отдѣлно сжщество.

Но при все туй, възможно е да се упрѣкне молитвата отъ хора, които я усърдно практикуватъ: подигать се възражения, на които зетата наша позиция не може напълно да отговори. Тукъ ще разгледаме най-главнитѣ отъ тия възражения.

Прѣди всичко, често пакти се вѣрва, че, като живѣемъ въ единъ свѣтъ управянъ отъ закони и редъ, дѣто всека непрѣмнима причина произвежда непрѣмнимъ ефектъ, не се удава никаква възможностъ на Бога да дава случайности въ отговоръ на молитва. Прѣди всичко, трѣба да се признае цѣнността на това възражение. Имаме причина да сме признателни, за дѣто живѣемъ въ единъ свѣтъ, управянъ отъ закони, а не отъ каприции и случайности. Ако се надѣмъ за постигането на резултата по цивилизованъ начинъ, трѣба да разчитаме на стабилността на тѣй нареченитѣ природни сили. Едно нѣщо, обаче, става явно все повече и повече ведно съ прѣуспѣха на човѣшката опитностъ, именно, че тѣй нареченитѣ природни сили, които ни заобикалятъ, сж найдостъпни на личната приязнь? Колкото повече изучаваме природнитѣ сили и законитѣ, които ги управятъ, толкова повече сме въ състояние да нагласяме дѣйствията си не въ противовѣсъ, а въ хармония съ тѣхъ. Всеки прѣуспѣхъ въ опознаването ни съ тия сили ни дава по-голѣма въз-

ПОДЛИСТНИКЪ

Домовладиката.

(прѣводъ отъ английски).

„Това, което азъ правя, ти сега не знаешъ, но изпослѣ ще разумѣшъ“.

ГЛАВА I.

Домътъ на Калонеритѣ.

Залата въ тависоковитѣ Кули бѣ до голѣма степенъ най-бѣлѣжитиятъ отдѣлъ въ тая вѣковна и до нѣидѣ печална купчина отъ здания. Стаитѣ бѣха мрачни поради голѣмата дебелина на стѣнитѣ, а войнственитѣ духъ на вѣка, кога били зидани, възспрѣлъ непошаденъ произволъ на прозорци; но голѣмата зала бѣ всекога свѣтла и радушна, защото единъ отъ послѣднитѣ ѣ притежатели пусналъ свѣтликъ прѣзъ огромни, дълги, решетни прозорци отъ двѣтъ страни на вратитѣ ѣ къмъ югъ, та зимѣ тѣ пропушчаха слънчице и правѣха мѣстото винаги топло и жизнерадо. И наистина, залата бѣ толкова популярна между притежателитѣ на кулитѣ, щото я употребяха, като

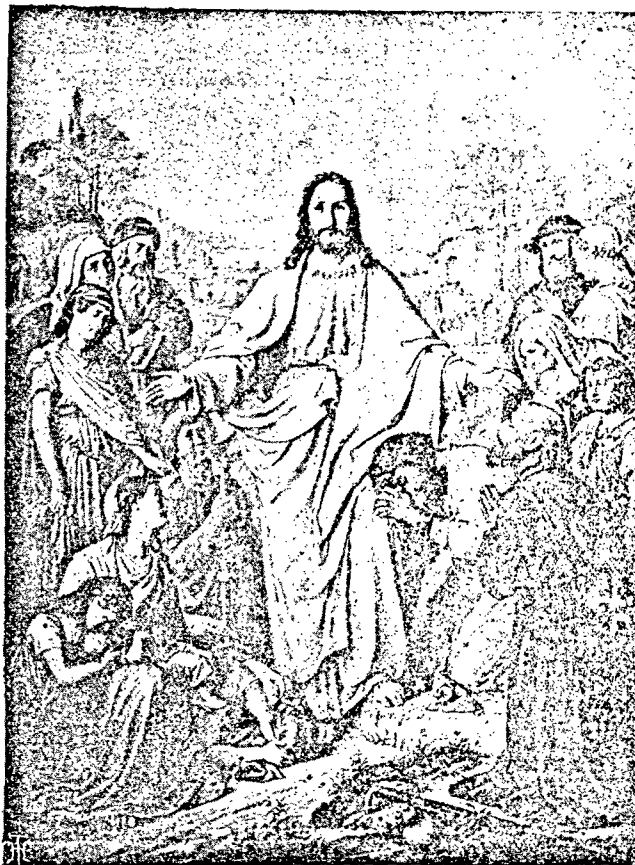
главна стая — сѣдална въ кжщата; прѣдпочитаха я отъ всички други тъмновеличави, обширни апартаменти, много отъ които изоставяха въ дивно безмѣлвие по-голѣмата частъ отъ врѣмето.

Една бурна вечеръ прѣзъ мартъ голѣмата зала навѣваше само топликъ и удобства въ противовѣсъ на вѣтъра и дѣжда, що се яреха вънъ.

Голѣмъ огнь отъ борови цѣпеници бучеше въ широката камина, хвърлецъ игрива свѣтлина и отсѣнки по черно-дъбовата изработка на стѣнитѣ, по разкошнитѣ тъмни краски на персискитѣ губери и по килима на тойлерния подъ. Огнь, като този, колко и да е силенъ, не можеше да отопли достатъчно това пространно вирнато мѣсто, но нѣкой си модеренъ архитектъ сполучилъ да прокара умѣло тръби съ топла вода, чрѣзъ които приятна и равномѣрна температура се поддържаше и прѣзъ най-голѣмитѣ студове. Тая система на отопление вѣвѣли зарадъ бившата господарка на кжщата, която прѣди нѣколко години умрѣла слѣдъ продължително вѣхнене отъ охтика.

Влѣзете ли въ залата прѣзъ голѣмитѣ дъбови врати, ще видите насрѣща пламтящия огнь подъ чудесно гравирания заслонъ на камината; надъ главата ви се издига въ стройни размѣри засводенъ покровъ, а чудноватата тѣсна галерия се прѣчи около тритѣ страни на просторния четиригълникъ. На четвъртата страна се шири вратата и два грамадни, решетни прозорци. Има и други прозорци, странно накацали по винишето на засводения по-

можност да се отзовемъ на апелитъ на нашитъ събратия за помощъ. Три хиляди души сж въ неизбѣжна опасностъ по-срѣдъ океана. По-прѣдитъ биха били въ най-безнадежно сѣстояние, но, откактъ личната човѣшка воля сѣумъ да манипулира природнитъ сили, безжичниятъ телеграфъ отпраща апел-лучезаръ, -- грамадни кораби промѣнятъ посоката на вървежа си и бързатъ татъкъ по всички точки на компаса, за да се отзоватъ на вика за помощъ. Скоро хвърещи аероплани ще цѣпятъ ловко въздуха, за да се отзоватъ въ кой да е кѣтъ, дѣто се указва нужда. Природнитъ сили не държатъ хората въ раздалечъ, напротивъ, тѣ улесняватъ сближението имъ. Тѣ сж мощни, способи, чрѣзъ които се увѣзможватъ хората да си спомогатъ взаимно. Непромѣнчивата точностъ на дѣйствиата създава хора полезни подъ мощната управа на личната воля. А, ако хората сж сѣумъли да използватъ тѣй природнитъ сили, не може ли Богъ да си послужи съ тѣхъ, за да отговори на молитвитъ на своитъ чада?

Но явна истина е, че Богъ не възнамѣрява въ много случаи да отговаря на молитвитъ чрѣзъ нагласяне природнитъ сили по необикновени начини. Ако смъртъ ни заплашва поради липса на вода въ нѣкоя пустиня, дѣто никога не вали, непрестойно ще е да гледаме съ увѣра къмъ Бсга тѣй да координира природнитъ сили, щото да произведатъ дѣждъ. Прѣдпочитателно е да просимъ въ случая да тури въ ума на нѣкой човѣкъ мисълта да иде въ пустянята по нѣкаква работа и случайно да олекчи страдащитъ. Очевидно е, че Богъ е възнамѣрилъ да прѣдостави на човѣка сферата на природнитъ сили за изслѣждане и завоевание. Той е оставялъ човѣка да мръзне отъ смъртъ съ неоткрити слоеве каменни въглища подъ нозѣтъ му; цѣли поколения сж страдали съ въкове отъ болести, прѣди да се изнамерятъ анестезията. А нито ние бихме искали да се промѣнѣше тая божествена система. Цѣлността на живота се състон въ непрѣдо-лими мѣжнотии подъ ударитъ на застрашителни нужди. Разумниятъ баща оставя дѣцата си да из-

кровъ, като очи, що мѣтатъ погледи долу съ ненаситно любопитство. Покжщината е чудновата, разкошна, староврѣмска, великолѣпна; да не бѣ обитаема, грамадниятъ просторъ и тъмниятъ сводъ отгорѣ биха въ дѣйствителностъ придали призреченъ изгледъ на вътрѣшността на залата въ тавистоквитъ кули, както ги характеризира застрашителната имъ вънкашностъ.

Залата не бѣ пуста прѣзъ тази свирѣпа мартинска вечеръ. Високо, крѣшно момиче стои край фучещия огнь въ умислена поза съ голѣмъ вѣкъ отъ паунови пера въ ржцѣ да ѝ брани лицето отъ пламъка, а румената свѣтлина играе съ живописенъ ефектъ по тънката ѝ стройна фигура, изъ гънкитъ на дългата, скромно опшита, кадифена рокля и по разкошно-кафявата ѝ коса, завита нагорѣ.

Не далечъ въ люлещъ столъ отпочива възрастна дама, която заприличва донѣидѣ на момичето. И двѣтъ иматъ сжщитъ деликатно врѣзани черти, излѣли, нѣкакъ си, по сжщия образецъ — горди, малко прѣзрителни, може би, но безъ да липсва нѣжностъ и мощъ.

Калонеритъ се всѣкога считали за красивъ родъ, та ни една сестра било, или дѣщеря на сегашния домовладика не скѣдѣше отъ присжщата на името и рода имъ физическа красота.

— Гардо! екна смѣеицъ се гласъ изъ сѣнкитъ на вилиието.

Момичето дигна изведнажъ очи и видѣ жизнерадо момково лице да се павожда прѣко желѣзата на галерията.

— Ти ли си, Оскаре, каза Ерменгарда и слаба усмивка отдѣли яко свититъ ѝ устни, деликато рѣзнати.

— Видѣлъ ли си, или поне знаешъ ли нѣщо за нашата ловджийска дружина?

— Нищо. Ей сега обиколихъ оборитъ да запитамъ дали не сж изпратили нѣкоя въстѣ. Прѣдполагамъ, че може да сж изпросили нѣидъ заслонъ за прѣзъ нощта. Отъ четири часа е завалѣло, като изъ ржжавъ.

— Боехъ се, че ще вали. Исахъ Гепси да си остане у дома, но тя не се съгласи. Дано не се простуди.

— О, на Гепси отъ нищо не става злѣ, смѣеице се Оскаръ. — Желалъ бихъ да съмъ на половина, като нея мушамъ на каква да е лоба. Тя ли да загуби цѣлъ день отъ лова най-вече, като идещиятъ бѣгъ ще е послѣдниятъ въ сезона?

И момчето се спусна изъ галерията, и слѣзе летящъ по широката дѣбова стълба.

Ламбитъ бѣха запалени вече навредъ по залата, та мекиятъ имъ блѣсъкъ и огньтъ творѣха много приятна омая въ простора.

Госпожица Калонеръ, задрѣмала въ здрача, се пробуди сега и, сѣкашъ, бѣ уловила тока на думитъ, току-що изговорени отъ внучката и внука.

— Дано да не бѣше Гепси такава лудетина, каза тя. — Не съмъ на мѣстѣ, че ловджийското поле е мѣсто за дами, но, щомъ баща ѝ удобрява това и я настрѣдчава, не е моя работа да се мѣся въ тия пѣща.

намѣрятъ сами за себе си много нѣща. Той не се намѣси на всѣка спѣянка, за да улесни живота имъ. Самостоятелността и себепочетъта, толкозъ важни характерни черти, сѫ резултатъ отъ мъчителни спосрѣщания и прѣодолювани.

Друго едно изразяване се подига понѣкога отъ хора прѣдънни усърдно на молитвата: прѣдполага се, че Богъ е създахъ отъ самото начало всички нѣща, маловажни и велики. Ако случайно нѣщото, за което молителствуваме е прѣдвидено въ Божия планъ, то ще се случи несъмнено, та нѣма защо да се молимъ за него; ако ли това произшествие не е въ Божия планъ, то не ще се случи и безполезно е тогазъ да се молимъ. До колко тоя упрѣкъ е незначителенъ се вижда явно въ практични примѣри, като се отбѣляжи, че той навежда крайни доводи, за да потвърди, че е безполезно да се иска какво да било отъ кого и да е. Нѣма нужда тогазъ да задължавамъ и за най-дребнамото нѣщо приятеля си, защото е въ Божия планъ да се покаже той благосклоненъ къмъ мене. Ако, напротивъ, тая благосклонна постѣпка на моя приятелъ не е прѣдвидена отъ Бога, не ще я сполуча, не вѣди колко настойчиво и да се моля. Подобни сѣждения ще минатъ изведнѣжъ за глупави, защото знаемъ много добръ, че постоянно приемаме и даваме на другитѣ чрѣзъ искане. А ещо тѣй е възможно да искаме отъ Бога какво и да било, защото сме положили, че и Той е отдѣлна личностъ.

Други ревностни умове правятъ по-сериозенъ упрѣкъ на молитвата, именно, като Богъ е добръ Баща, Той ще даде безъ друго добри дарове на чадата си, безъ да очаква да Му се молятъ. Дали Богъ изисква винаги да Му се молимъ първо, прѣди да ни изпрати добрия си даръ? Не е ли по-добръ да разчитаме въ всѣки случай на Неговата добра Воля, отколкото да му прѣдставяме земнитѣ си просби? По тоя въпросъ могатъ се казѣ нѣколко нѣща. Прѣди всичко, да спотайва

дѣтето просбата си е ненормалностъ. Въ единъ свободенъ и доброволенъ сѣмеевъ животъ дѣцата трѣба безъ никакво стѣснение да изказватъ желанията си. Повече отъ туй, често пати прѣди да стори нѣкое добро на дѣтето си, бащата очаква то самъ да му каже отъ какво се нуждае. Неразумно е, може би, да се даде какво и да било, прѣди самъ дѣтето да си попроси. Да отидемъ още по-далечъ, има бащи, които тѣй насочватъ възпитанието на дѣцата си, щото гледатъ да имъ се даде най-големото възможно участие за постигането му. Като се дава на дѣцата голѣма и отговорна частъ въ туй прѣдприятие, характерътъ имъ, несъмнено, се развива. Молитвата е срдѣство за дружна работа съ Бога. Истинската молитва не се състои отъ голи думи. Тя подразбира такава жизнеспособностъ, каквато се крие само въ рѣшимитѣ Божии дѣйствия. Нормално и благотворно срдѣство е да се работи дружно съ Бога; а при подобна кооперация Богъ понѣкога чака извѣстно врѣме прѣди да пристѣпи въ дѣйствието.

Тоя упрѣкъ зима по смѣтна форма, когато се молителствува за нѣкое друго лице. Дали Богъ ще се възпре отъ да благодѣтелствува едно отъ чадата си, докато нѣкое друго не е просило това отъ него? Дѣйствително, Богъ ще стори много нѣщо за своето чадо, което се намира въ нужда, прѣди да Му се изпроси това отъ друго лице. Но дали е благопристойна самата идея да се внуши на Небесния Баща да стори извѣстно добро на едно отъ другитѣ свои чада? Не е ли тѣй наречената ходатайна молитва нищо друго, освѣнъ дрѣзка немѣпостъ? Отговорътъ на тоя въпросъ става ясенъ, кога се спремъ да разгледаме моралната цѣль, на която е посвѣтено сѣмеевното учрѣждение. Кога дѣцата покажатъ несебелюбивъ интересъ едно къмъ друго, сѣмеевиятъ мораленъ принципъ е въ голѣмъ размѣръ постигнатъ. Етиченъ унапрѣдѣкъ се появя въ онуй сѣмеевство, дѣто едно отъ дѣцата иде при баща си и му каже, ка-

— Татко се гордѣе съ Гепсиния яздъ, каза Гарда малко усмихнато. Гертруда (Гепси, както я постоянно викаха) бѣше разгалането дѣте въ кѣщи, та ѝ се допускаше да си върви по своему въ какво и да е.

— На татка е дваждъ по-драго да язди, кога е тя съ него, продължи Гарда. Тя е все съ него, не остава надирѣ, нито прѣчи нѣкому. Гепси е зашла на ловъ отъ съвсѣмъ малка. Не ми се вѣрва, че хрѣткитѣ ще знаятъ, дѣ да идатъ безъ нея.

Оскаръ се изсмѣ, а г-ца Калонеръ каза милостиво:

— Е, добръ, добръ, горкото дѣте едва помни майка си. Трѣба много да ѝ се прощава.

Въ туй врѣме Оскаръ се намѣстѣше на пианото. Музиката му бѣ страсть. Той свирѣше тѣй естествено, както и дишаше и бѣ допълнилъ извънреднитѣ си дарби чрѣзъ прилежно и внимателно упражняване. Той имаше и прѣкрасенъ гласъ, не силенъ, но пъленъ съ сладостъ и пламъ, а при това бѣ майсторъ на цигулката, тѣй както и на пианото. Малко се грижеше той за друго, освѣнъ за музика и би на драго сърдце жертвувалъ, какво да било, за да постигне обичната си цѣль. Баща му го принуди малко мъжничко да иде на Оксфордъ миналата есенъ по Архангеловъ-денъ, и въ прѣки докладитѣ, че е изобщо доволенъ отъ живота си тамъ, все пакъ очакваше да си дойде у дома. Безъ да дочака всѣкога да се почне ваканцията, Оскаръ се завръщаше незабавно въ Кулитѣ. Съ деликатно здраве отъ малко момче, Оскаръ бѣха пораз-

галили, като Гепси, бебето на сѣмеевото. Той притежаваше правилния образъ на калонеритѣ: деликатно врѣзани черти и тъмно-сиви очи, неговата краска бѣ по-сѣйна отъ сестрината му, кафянитѣ, като коприна, кѣдри бѣха по-тъмноцвѣтни. Ерменгарда е блѣда, тиха, а понѣкога прилична, току-речи на статуята съ безмѣлвната си хубостъ и грация. Оскаръ е само огънь и въодушевление. Очитъ му свѣткатъ съ особенъ блѣсъкъ; разкошна краска пѣпли и чезне по лицето му при всѣка промѣна на душевнитѣ вълнения и на мисълта, винаги силно чувствителна къмъ прѣходнитѣ впечатления. Всѣкога пламенно настроенъ, но не буенъ, отъ него навѣва неизразна живостъ, която несъзнателно засѣга цѣлото домочадие. Никой не бѣ чулъ Оскара да издума нѣкога груба, или неблаго дума. По разположение — чудно непромѣнчивъ и свѣтозаръ, неговото присѣствие, често заемаше ролята на масло по възбунени води измежду високомѣрнитѣ характери въ сѣмеевото. Кажемъ ли, че Гепси е разгаланата миличка въ дома, Оскара ще наречемъ сѣщинския любимецъ. Укаже ли се нужда отъ себеотрицателно дѣло, всѣки знаеше, че просбата ще трѣба да се отправи къмъ брата — не къмъ сестрата.

— Слушай, Гардо, каза Оскаръ, докато прѣститѣ му летѣха по клавишитѣ. — Това *скерцо**) се е въртѣло,

*) Музикаленъ откъсъ, състоящъ се обикновено отъ три или четири мѣрки; „скерцо“ често отмѣня старовѣрското минюе и трио въ нѣкоя соната или симфония.

сателно нѣкой подарѣкъ: „Прѣдпочитамъ да го дадешъ на братъ ми“. Слѣдователно, не е чудно, че единъ баща, за да постигне великия етиченъ унапрѣдѣкъ на сѣмейството се забавя да облагодѣтелствува едно отъ чадата си, за да създаде благовѣрѣние за друго отъ тѣхъ да реализира братовата си нужда и да каже: „Обичалъ бихъ, татко, да сторишъ туй и туй за братъ ми“. Не е тогазъ непонятно, защо Богъ се забавя понякога да стори извѣстно добро на своитѣ чада въ една държава, докато тѣхни събратия въ друга държава не съзнаятъ значението на братството и почнатъ да молителствуватъ за своитѣ въ чужбина. Подобна забавя съдѣйствиува понякога за постигане великия Божи прицѣлъ да се изпълни земята съ хора любвеобилни и дълбоко заинтересувани единъ въ другъ.

Слѣдователно, молитвата не трѣба да е никога усилие, което прѣклонява Божията воля. Не трѣба въ никой случай да се убѣждава Богъ чрѣзъ молитвата да стори нѣщо, което прѣдпочита да не стори. Номѣсто туй, нормалната и благовѣйна позиция на едно чадо Божие е да запита, дали има нѣкое добро дѣло, за чието изпълнение Невесниятъ Баща може да се нуждае отъ съдѣйствието му чрѣзъ молитвата.

Три класификации може да се направятъ въ разпоредбитѣ на човѣшкото идеално сѣмейство. Първо, има нѣща, които бащата самъ извършва за дѣцата си, безъ да чака да му се изискатъ. Такива сѣ много на брой и отъ основна важностъ. Сжщо тѣй Богъ прѣска най-щедро великиятъ дарове на любовта си въ живота на своитѣ земни чада безъ да очаква да му се изпросятъ. Никой не Му поиска да изпрати Сина си въ свѣта. На второ мѣсто, дѣцата на земнитѣ родители просятъ извѣстни нѣща, на които имъ се отказва. Свободата на честития сѣмеевъ животъ дава право на всички просби, глупави били, или благоразумни.

въ главата ми цѣлъ день. Мислишъ ли, че е толкозъ ярко подражание на Шумана, щото не заслужава да се тури черно на бѣло?

Докато Оскаръ свирѣше, Гарда се вслуша съ критическа оцѣнка на истински музикантъ.

— Много е чудно... и хубаво, каза тя, кога той завърши. —

Не мисля, че си подражалъ Шумана повече, отколкото въ много отъ другитѣ твои съчинения; но прѣкомѣрно обичашъ прибавнитѣ интервали.

Оскаръ се изсмѣ, като удари тихо съ една ржка нѣколко акорди.

— Зная това. Тѣ сж толкозъ ефективни; но зная, че злоупотрѣбямъ, вмѣсто да ги употрѣбямъ. За щастие, всички нѣматъ музикаленъ слухъ, като твоя. Мои другари въ Оксфордъ, студенти по музика, ме ласкаятъ много повече отъ тебе. Ето защо е добръ да си дойда у дома, та да ми прикажатъ въ кжчи истината още еднажъ.

Гарда се усмихна съ свойствената ней нѣжностъ. Тя обичаше много Оскара и се гордѣеше много съ него.

Но прѣди да му отговори, чу се трѣсъкъ извънъ портата, която се отвори и пусна четире вирь-вода окаяни фигури.

— Ето ни, драга моя, провикна се единъ ясенъ гласъ, ето ни най-послѣ; ти ще речешъ, че сме за съжаление, но такъвъ ловъ, като днешниятъ, си сгруваше не еднажъ, а дванадесетъ пжти да станемъ вирь-вода.

Въ много случаи дѣцата просятъ съвѣмъ глупави нѣща. Въ Божията велика фамилия ние, възрастнитѣ, сме малки дѣца въ вѣчния животъ, та сигурно отправяме глупави просби, на които Богъ не отговаря поради трѣзмѣрната си доброта. А тѣй като Богъ върши толкозъ много нѣща, безъ да очаква да Му се молимъ, а отъ друга страна, отказва да отговаря на безброй наши молби, ние сме наклонни да мислимъ понякога, че въ молитвата не се дава мѣсто на специфичнитѣ прошения. Но въ Божието велико сѣмейство, както въ веѣко друго, има трета класа нѣща, които Бащата подарява, само когато и защото сами дѣцата ги просятъ.

Слѣдователно, случватъ се извѣстни нѣща въ молитвата, независимо отъ човѣка, който се моли. Молитвата не е воленъ себеприносъ на самооболещенъ духъ къмъ нѣкакъвъ въобразимъ Баща. Молитвата не е издигане жалостни ржцѣ къмъ неотзивчиви отъ бронзъ небеса. Сжществува въ дѣйствителностъ единъ живъ Богъ и Невесенъ Баща. Той е близу, готовъ да се велуша въ треперния гласъ на земното свое чадо и да му отговори. Божественото Негово сърдце се трогва отъ молитвата. Човѣшкиятъ умъ възприема мисли отъ Бога въ отговоръ на молитва. Цѣлниятъ свѣтски механизъмъ е нагласенъ тѣй, щото да се даде възможностъ на живия Богъ да дѣйствиува свободно врѣзъ живото на земнитѣ Негови създания.

„Шепни Му, о душе, защото Той те слуша; по-близу е Той до тебе отъ дѣха ти, и по-зєразривно свързанъ съ тебе отъ ржцѣтъ и нозѣтъ ти“.

Исусъ Христосъ не даде измамво упжтване, когато говорѣ съ пълна убѣда изъ опитността на собствения си животъ за отговори на молитва и каза: „Просете и ще ви се даде; търсете и ще намерите; хлопайте и ще ви се отвори, защото веѣки, който проси, приема; и който търси, намира; и който хлопва, ще му се отвори“.

Но, при все туй, приятно е да си дойде човѣкъ у дома край своето си огнище. Вие, навѣрно, почнахте да се чудите, какво стана съ насъ, нали?

— Азъ си мислѣхъ, че може да сте спрѣли нѣйдѣ да подирите убѣжище, но ми е драго, че се завърнахте безопасно у дома. Гепси мила, много ли си измокрена?

— Вирь-вода съмъ! отзова се веселъ гласъ и стройна, спрѣтната фигура въ лѣтно-прилѣгаща носия за яздъ, лѣснала отъ валежа, пристжпи къмъ гостолубното огнище. — Пропило е вредъ, но се опържихъ отъ горещина, а що съмъ гладна! Готова ли е вечерята? Ако не е, ще ги накарамъ да се разбързатъ въ готварнята. О, Гардо, ехъ, че изряденъ ловъ бѣше! А като си помисля, че идещиятъ ще е за слѣденъ пжтъ!

Гепси смѣкна шапката, бутна надирѣ кжситѣ черни кждри, що кичорѣха главата ѣ и не допуцаха дори най-проливниятъ дѣждъ да имъ опъне наждрата. Румѣнѣ, като Оскарската, я облѣ сега, при все, че цвѣтътъ на лицето ѣ е много по-тъменъ; шеговито-милитѣ ѣ очи — почти черни — се мѣтатъ игриво отъ пѣвѣя на пакостна омая. На ръстъ бѣ нѣколко прѣста по-низка отъ Гарда и безъ величавата прѣлестъ на сестра си, но доволно хубавичка и омайна да печели не малко удива; буйниятъ ѣ темпераментъ не се възбуждаше често, като галено дѣте отъ край врѣме.

Отъ двамата високи младежи, които влѣзоха заедно съ Господаря на Лова и дъщеря му, единиятъ безсъмѣлно

Християнски мотиви.

Н. Хр. Боневъ.

Насока.

Разхождамъ се изъ полето съ дѣтето си, слѣдъ изгрѣвъ на слънцето, и изпитвамъ такава жизнерадостъ, каквато изпитва перепудата, когато прокълве и изхвъркне изъ пашкула. Отъ изтокъ до западъ отъ сѣверъ до югъ, всичко това, което ние наричаме небо и земя, има величави очертания и разкрива потайна хармония за око и ухото. Погледни, мое дѣте, наоколо — погледни съ око на човѣкъ, който цѣни и люби живота на природата, всичко онова, което мнозина, подъ захласа на делничния животъ, отминуватъ като безжизнено, мъртво. Виждашъ ли прѣдъ тебе, какъ трепка и свѣти росата и какъ въ всѣка капка, като въ елмазъ, се отразява слънцето? Така въ нашия духъ се отразява величието на духовното слънце — Бога. Чуй, какъ хрущатъ подъ краката ни изсѣхналитѣ листа, капнали отъ дърветата и прогонени отъ вѣтъра по разни посоки. Долавяшъ ли скръбта, що навѣватъ тѣ, мисълта за безвъзвратно изгубеното врѣме снѣговитата зима, която иде и ще скове въ неподвижностъ всичко? Тѣй ние, дѣца на тоя животъ, подгонени отъ неволитѣ, отлитаме като тия листа по свѣта и когато се намѣримъ подъ краката на събитията, гласътъ ни се долавя отъ поетитѣ и тжгата ни прозвучава въ тѣхнитѣ пѣсни. Да влѣземъ въ тая млада, зраждающа животъ „туристическа“ градина, дѣто вѣтърътъ разклаща зеленитѣ борчета посрѣдъ самотата, защото димътъ на кафенетата и лешоветѣ на табаканитѣ въ долния край на града по се нраватъ на хората. Познавашъ ли, колко е мечтателно това мѣсто? Хвърли погледъ прѣзъ прозира на дърветата и вижъ колко хубаво се очертава Рила съ снѣжнитѣ си върхове, съ скалиститѣ си и игриви форми; какъ се ломятъ лжчитѣ въ снѣжнитѣ прѣспи горѣ и се отразява свѣтлината, като въ огледало. Човѣкъ би рекълъ, ако не познаваше студа, че

личи да е отъ Калонеритѣ, а другиятъ, очевидно, е вникашенъ, изкалженъ по съвсѣмъ различенъ образецъ.

Максъ Лесли е снаженъ човѣкъ съ силно изразни черти, твърдъ високъ, атлетъ, съ четвъртити плѣщи, които прѣдвяватъ необикновена физическа сила. Глава изящна, добръ развито гърло — бѣха отличителнитѣ черти на Макса, които му придаваха необикновено повелителна вникашностъ. Кестеневата коса отмѣря добръ мустацитѣ му. Малко натегнали клѣпки будятъ синьо-зеленикавитѣ очи. Чертитѣ на лицето му много право могатъ се назова *набити* и правятъ впечатление, като да сж отъ скала дѣлани. Нѣмаше красиво лице, но съ свойството да приковава всѣко внимание. Максъ Лесли не бѣше твърдъ обиченъ човѣкъ, но печелѣше изобщо почетъта на хората, а понѣкога будѣше даже страха имъ. Отъ една година врѣме той се настани въ съседната околностъ за да живѣе отъ приходитѣ на единъ малъкъ, недвижимъ имотъ, който му се падналъ по чича. Живѣеше съ сестра си. Калонеритѣ бѣха най-близкитѣ имъ приятели. А по Коледа Гарда Калонеръ му стана годеница. Тя отправи погледа си къмъ него сега, нѣженъ свѣтликъ блѣсна въ хубавитѣ ѣ очи, и сложи леко ржка на ржава на палтото му.

— И ти си измокренъ, Максе.

Той я погледна съ нѣщо, като усмивка. Обичаше да сѣща, че това величаво, прѣкрасно сжщество е негово и да съзнава своето надмощие върху ѣ. Властолюбие и

тия върхове сж прѣдзначени за най-висши и благи усѣщания — възмечталъ би той да бжде тамъ, именно тамъ. Шуми ли за тебе ржката и долавяшъ ли посрѣдъ всичко, гласа на птицата въ шубрака? Чуешъ ли войнишкия барабанъ далече по баиритѣ, дѣто, като мравки, пѣлятъ наши войници? Виждашъ ли неспирния и тежкъ трудъ на работницитѣ по шосето?

Когато и да е, дѣте мое, ти ще бждешъ изоставенъ въ живота на собственитѣ си сили. Помни отъ сега урока си: обичай природата. Тазъ обичъ ще те доведе къмъ познания на Бога, както любовта ти къмъ човѣцитѣ ще те прави по-свѣршенъ.

Невидимитѣ човѣшки сили.

Така се бѣ ожесточилъ Радой противъ съученика си, неволно изпусналъ обидна за него дума, че не чувствуваше присжтствието на учителя при себе си. А учителтъ, добъръ, духовенъ, просвѣтенъ човѣкъ, подкрѣпенъ съ знанието на теософията, озаренъ съ свѣтлината на Евангелието, сложи ржка върху неговото рамо и каза: — Радое, успокой се! Знаешъ ли, що правишъ ти сега?

— Зная — рѣшително отвърна Радой: чувствувамъ негодувание и омраза противъ обидника си:

— Не, ти не знаешъ що правишъ, любезно дѣте! Негодуванието е благородно чувство, когато излиза изъ едно сърдце, което състрадава къмъ свѣта, което люби закона на праздата и доброто; но омразата, яростта, суровиятъ избликъ на прѣзрѣнието, отправено срѣщу човѣка, който и да е той — е смъртоносенъ ударъ, пакостно дѣло. Исусъ не само знаеше, но и гледаше духовно силитѣ, що дѣйствуватъ въ невидимия миръ, виждаше причинитѣ и резултатитѣ на всичко, що прѣ-

гордъ стремъ да владѣе — ето най-силната характерна черта на Максъ Лесли.

— Да, отговори той, измокренъ съмъ, но нѣма защо да се грижишъ за мене. Рексъ ще ми намѣри сухи дрехи. За щастие, почти сме еднакви на ръсгъ. Ти иди се погрижи за сестра си.

— Ела, Гепси, каза Гарда усмихнато. Ела да смъкнешъ мокритѣ дрехи. Ще ти помогна; ще сръбнешъ малко гореща супа, докато се натъкмишъ за вечеря.

— Ехъ, че ще е хубаво! извика радно момчето. — Ще дойда непрѣменно, ако ще има нѣщо за ядене!

Дружнѣ сестритѣ се изкачиха по широкитѣ джбови стълби, минаха прѣзъ малката галерия и влѣзоха въ стаятъ си, които не изглеждаха тѣй мрачни на вечерния свѣтликъ, както прѣзъ деня, тѣй като великото видѣло, що се силѣе да проникне низъ тѣснитѣ прозорчета се поглѣщаше, като че ли, отъ тежката покжщнина и тъмнитѣ завѣси по староврѣмскитѣ легла.

Нѣжно и съ авторитетъ, като по-голѣма сестра, Ермагарда накара Гепси да смъкне по-скоро мокритѣ дрехи, да нахлузи дебеличка роба; послѣ я тури да седне на земята край огъня, та мокритѣ кждри зеха да съхнатъ, и тя закуси парливата супа, що ѣ бѣха донесли.

— Гардо, каза тя прибързано, като впи нечакано гледъ въ сестриното си лице, не се ли крие тайна въ нашия домъ?

живяваме ние, хората, които ви ненавиждат; благославяйте тия, които ви кълнат“, или друго яче: вършете само добро и добро, бъдете синове на видѣлнната. Ти не знаеш каква тежка отговорност лежи на този, който насочва своята сила, своите мисли и чувства, въ посоката на омразата. Мислитѣ и чувствата иматъ въ духовното поле такова дѣйствие, каквото иматъ топовните гранати въ физическия свѣтъ, ако тѣ сж зли или носятъ благословение, помощна сила, ако тѣ сж благи и добри. Ако ние не видимъ тѣхното дѣйствие, грѣшката е на наша страна, защото, загубѣли въ живота, подавени въ грѣха, свързани съ чувствени разбираня на живота, ние сме духовни слѣпци.

Искаш ли да помогнешъ на свѣта въ нѣщо? Ако искашъ, ти можешъ да сторишъ това нѣщо по много начини, свѣдени въ три посоки: първо, можешъ да подадешъ помощна ръка на страждущитѣ, като ги подпомогнешъ съ дѣло, съ чиста физическа активностъ; второ, можешъ да помогнешъ чрезъ добри и свеги чувствувания и благопожелания, на които най-висшата форма на проява е молитвата; трето, можешъ да помогнешъ съ съсърдочена и блага мисль за него, на което най-висшата форма на проява е медитацията (духовното размишление). Това сж активни сили за помагане на свѣта.

Когато се моли нѣкой, нагледъ той нищо не върши. Колко празно е повидимому да гледашъ човѣкъ, застава на благоговѣно, отворилъ или скръстилъ ръцѣ, повдигналъ очи въ празното пространство и да шепне нѣщо, нѣкому си, когото не вижда и не чуе! А между това, нѣма по-велико дѣло отъ това. Тая съсърдочена мисль, това прѣпълнено съ трепетно благоговѣно сърдце изливатъ въ невидимия миръ лъчи отъ животъ, както запалената ламба прѣска лъчи въ тъмнината на нощта; и тия лъчи се формиратъ въ живи и мили образи и ставатъ прѣкрасни проводници на духовнитѣ енергии, като

приематъ — прѣдаватъ благодатъта на Господа. Съсърдочено молитвено искане на повечето лица, дружно и настойчиво, сведено подъ една опрѣдѣлена мисль, има велика сила да прѣсъздаде условията на невидимото около насъ — условия винаги тежки поради грѣха — и да прѣвърне злитѣ влияния въ добри, да създаде прѣдвѣрнето на насъ самитѣ, които сме храмъ на Духъ Свети. Ето защо Исусъ е казалъ: „Дѣто се събиратъ двама-трима въ мое име — и азъ съмъ посрѣдъ тѣхъ“. Всѣка мисль и молитвено пожелание, излѣзли отъ насъ, поддържани катадневно като върховна нужда на душата, изпълнени съ трепетни духовни усѣщания, приематъ Господнето благоволение и ставатъ положителна спасителка и помощна сила за насъ. И това е единъ отъ многообразнитѣ начини, по които Неговото присѣствие е възможно на много и много мѣста по земята въ единъ и сжица часъ, въ една и сжица минута. Тамъ, дѣто нѣма добра мисль и чисто сърдце, тамъ като прѣдвѣрие, като проводникъ, като прѣдна стража стои груба и животинска форма на мисль и пожелание, имаща отласкателна сила за всичко, що може да влияе духовно, изпълнена съ усѣщанията на грѣха, способна да ги прѣдава-приема въ най-примамлива и най-опасна форма. И тамъ, като естествена послѣдница, Господнето присѣствие не може да се усѣща. Да се разруши тая мисль — форма, тая опасна прѣдна стража, наше собствено създание, рожба на животинския ни животъ — ето първата работа въ покаянието, макаръ то да води по-нататъкъ къмъ по-висока и велика цѣль — грѣхоочистването.

И тѣй, Радое, любезно дѣте, прѣстани да мразишъ, а ако си възнегодувалъ, изяви това по единъ достоенъ и благъ начинъ. Нѣщо повече: излѣй тайно въ сърдцето си, молитвено, чувство на любовь и опрощение. Вѣрвай, това е велико и благородно дѣло, достойно за тебе като човѣкъ, повече заради името на Господа Исуса, комуто служимъ и чисто име носимъ.

Гардинитѣ тънки вѣжди се дигнаха удивлено въ сводъ.

— Не, мила, нѣма такова нѣщо, доколкото азъ зная. Защо питашъ?

— Ехъ, не мога ти каза точно защо питамъ; Максъ говорѣше нѣщо на татка на идване, но азъ не можахъ да разбера всичко що казаха. Бѣше нѣщо въ свръзка съ твоята женитба. Изглежда, че Максъ иска по-скоро да се ожени, Гардо.

Блѣдната Гарда излека поруменѣ, но не отговори.

— Мисля, че се уговаряха по това. Не чухъ много, защото вѣтъръ духаше, а при това, не бѣше интересно. Но стори ми се, че Максъ бѣ малко докаченъ, защото каза нѣщо такова — „Нищо спестено отъ такъвъ единъ доходъ!“ а татко се изсмѣ, както си има обичай, и каза: „Всѣкога, да, всѣкога съмъ възнамѣрявалъ това, но паритѣ се много лесно харчатъ“. И слѣдъ малко продължи — „Но всичко ще се нареди, както трѣба. Има купища дървенъ материалъ, отъ който можемъ се лишѣ. Ще изсѣчемъ джбравата Хенслеѣ. Не се смущавай за това“. Послѣ Максъ се изсмѣ малко навѣсено, както си прави, ти знаешъ, и каза: „А да прѣдположимъ, че наследникътъ заведе дѣло противъ васъ?“ Послѣ татко се натъжи малко и не чухъ вече да говорятъ за това. Гардо, кой е бащиниятъ ни наследникъ?

Гардиновото лице зе прѣдишния си изразъ на трѣпно и до нѣидѣ надмѣнно достоинство. Отговорътъ ѣ послѣдва въ ясенъ, трепетенъ тонъ.

— Бащиниятъ ни наследникъ е най-голѣмиятъ му синъ, разбира се.

Гепси я погледна полу-двоеумно, полу-недовѣрливо.

— Рексъ е най-голѣмиятъ синъ, каза тя.

— Не, отговори Гарда тихичко, Хюю е най-голѣмиятъ.

Гепси вирна гнѣвно глава.

— Хюю! викна тя ядовито. Дано да бѣше умрѣлъ! Дано да не съществуваше такова лице! Той нѣма право да бже наследникътъ. Този домъ е *нашъ*. Той нѣма работа тука.

— Побързай да се облѣчешъ, Гепси, тихичко ѣ каза Гарда, да не би да закъснѣешъ.

Гепси се изправи нечаяно и обви ръцѣ около сестрината си шия.

— Гардо, каза тя, ще ми разправишъ ли за Хюю? Искамъ да зная.

— Ще ти каза всичко, що зная, довечера. Сега нѣма врѣме.

Слѣдъ туй тя остави сестра си да се нагизди, и слѣзе бавно обратно въ залата.

(Слѣдва).

Д-ръ Ст. Томовъ.

Цариградъ.

Джамията Султанъ Ахмедъ. — Обелискътъ на Теодоси Велики. — Серпентинската колона. — Константиновата колона.

Една отъ най-великолѣпно красивитѣ джамии въ Цариградъ е безспорно джамията Султанъ Ахмедъ, построена на източната страна на *Атм-Мейданъ* (древния ипподромъ). Тази джамия е близу до Св. София, тъй че слѣдъ като разгледа човѣкъ грандиозната базилика, може да посѣти и джамията Султанъ Ахмедъ.

На излизане отъ Св. София, когато се отправихъ къмъ джамията Султанъ Ахмедъ, срѣщна ме едно младо бошняче мусулманче, което прѣдложи да ме заведе на джамията Султанъ Ахмедъ. Бошнячето ми говорѣше на сръбски. Ако и да нѣмахъ нужда отъ неговитѣ услуги; но като разбрахъ, че бѣдното бошняче гледа да спечели единъ *бакшишъ*, азъ тръгнахъ съ него къмъ *Атм-Мейданъ* и джамията Султанъ Ахмедъ. Отъ разговора що завързахъ съ него, разбрахъ че бошнячето е отъ Нови-Пазарско, и че дошло прѣди нѣколко деня да търси работа въ Стамбулъ, но още не успѣло. Колко такива млади момчета въ Цариградъ, дошли съ цѣль да търсятъ работа, падатъ въ ужасния водовъртежъ на безработицата и загиватъ!

Джамията Султанъ Ахмедъ е била построена отъ Султанъ Ахмедъ I, въ 1610 год. Джамията има шесть многогълни минарета, три къмъ сѣверъ и три къмъ югъ. Двѣтъ минарета, които гледатъ къмъ *Атм-Мейданъ*, иматъ само два балкона, другитѣ четири иматъ по три. Широкиятъ дворъ на джамията е заобиколенъ отъ единъ *портникъ*, образуванъ отъ четиридесетъ малки *кубета* поддържани отъ колони отъ египетски гранитъ. Въ двора се влиза прѣзъ направена по арабски стилъ порта. Въ срѣдата на двора има хубава *чешма*, заобиколена отъ шесть колони и отъ *аркади* съ островърхи сводове. На източната страна има другъ *портникъ* съ островърхи сводове отъ бѣлъ и черъ мраморъ, които охранватъ малки *чешми*. Тамъ наблизу е и портата, стобора и галерията, покрай които Султанътъ минава на конь, когато идва на поклонение и отива на опрѣдѣленото нему мѣсто въ вжтрѣшността на джамията.

Вжрѣшността на джамията Султанъ Ахмедъ е грандиозна. Главното *кубе* се поддържа отъ четири кржгови стълпа отъ тарчиненъ цвѣтъ, окржжността на които е 31 метра. *Капителитъ* сж наклонно издѣлани, и като че ли наподобяватъ сталактити. Освѣтъ четиригълни стълпа, виждатъ се и многочислени гранитни и мраморни колони, които поддържатъ хубави островърхи сводове. Съ своитѣ четири *полукружна* отъ страни тази великолѣпна сграда кохамай прѣдставлява образъ на единъ гръцки кръстъ съ стѣкла отъ турски *флйянци*, разположени тъй, че да окржжаватъ многочислени плочи, позлатени и украсени съ безцѣнни камъни.

За богослужение джамията Султанъ Ахмедъ, слѣдъ Св. София, е главната джамия въ Цариградъ. Въ тази джамия се извършватъ тържественитѣ церемонии на *Курбанъ Байрамъ* и на *Мелюда* (годишнината на рождението на Мохамеда).

Обелискътъ на Теодоси Велики.

Отъ останалитѣ на сегашния *Атм-Мейданъ* стари паметници най-бѣлѣжитиятъ е *обелискътъ* на Теодоси Ве-

лики. Този *обелискъ* билъ прѣнесенъ отъ Египетъ отъ императора Юлиана и издигнатъ тукъ на Константиновия Форумъ. Сѣборенъ отъ земетръсъ, той билъ отпослѣ прѣнесенъ на *иподрома* и издигнатъ тамъ въ царуването на Теодоси Велики въ 390 г. Това е единъ *мономитъ* (отъ единъ камъкъ стѣлпъ) отъ розовъ гранитъ изъ града Сиена (Горни Египетъ), около 30 метра високъ и 4 метра широкъ при основата. По четиригълни му страни изрѣзани и добрѣ запазени *иероглифи* оповѣстватъ, че този *обелискъ* билъ издигнатъ въ Иерополисъ, въ 1610 г. прѣди Христа, отъ фараона Тотмеса.

Обелискътъ почива на 4 блока, които пѣкъ се крѣпятъ отъ единъ мраморенъ пиедесталъ, построенъ отъ Теодоси и украсенъ по странитѣ съ груби *барелiefe*.

Въ единия на изтокъ Теодоси е прѣдставенъ сѣдалъ на прѣстола си, съ съпругата си и двѣтъ си дѣца, Онори и Аркади; въ другия той е прѣдставенъ, какъ му поднасятъ почитанието си неговитѣ подвѣстни; въ третия на югъ той е прѣдставенъ като прѣдседателъ на Олимпийскитѣ игри и въ четвъртия на сѣверъ. Той е правъ, заобиколенъ отъ своитѣ дѣца и отъ великитѣ сановници, въ ржката си държи единъ вѣнецъ, готовъ да увѣнчае побѣдителя на игритѣ.

На долнитѣ страни на пиедестала се виждатъ два надписа на латински и гръцки. Прѣводътъ на гръцкия надписъ гласи:

„Самъ Теодоси, като се осмѣли да издигне тази четиригълна колона, която лежеше на земята, натовари Прокия съ тази работа, и колоната биде издигната въ 32 деня“.

Серпентинската колона.

Тази колона, единъ отъ най-скжпоцѣннитѣ паметници на древността, е колоната, що единитѣ били издигнали прѣдъ Аполонова храмъ на Делфи, въ паметъ на знаменитата надъ перситѣ побѣда при Платея.

Зетата отъ перситѣ плячка посрѣщнала разносикитѣ за колоната. Тази колона цѣла отъ бронзъ, прѣдставлявала три увити една въ друга змии, посветени на Аполона. Начинайки отъ третата до тринадесетата гънки (броени отъ долу) — на тѣзи гънки били изрѣзани имената на 31-тъ гръцки градове, които участвували въ онази война. Колоната била прѣнесена отъ Константина Велики и издигната на ипподромския площадъ, за украшение на новата столица.

Подъ императора Теофила, Константинополскиятъ патриархъ отишелъ една нощъ и съ единъ чукъ строшилъ главитѣ на змиитѣ, мислейки, че върши добро дѣло, защото паметникътъ се считалъ отъ народа за демонски паметникъ. Патриархътъ обаче строшилъ само двѣтъ глави; третата била строшена слѣдъ прѣвземането на Цариградъ, и само горната частъ на третата глава била намѣрена и сега е запазена въ Цариградския музей въ тѣй нарѣчената *бронзова зала*.

Едва въ 1856 год. долната частъ на колоната била очистена и надписитѣ по тази частъ доказватъ нейната автентичностъ.

весели, изпълнени съ едно чудно религиозно въодушевление. Тѣ, навѣрно, често сж повтаряли думитѣ на Исаия въ 40 гл. и др.

Забѣлжете тия божествени вълнения. Първо Киръ се трогна (ст. 1), послѣ народътъ (ст. 5). Добръ е да се вслушваме въ тихия божественъ гласъ: *И щомъ видѣ видѣнието, изведнѣжъ поискаме да отидемъ въ Македония*. (Дѣян. 16 : 10).

Право е твърдението, че най-големия врагъ за успѣха на евангелското дѣло е отлагането на работитѣ. Богъ иска да се дѣйствува веднага, незабавно. *Сиа* е опрѣдѣленото отъ Него врѣме не само за грѣшника, но и за светеца. Ливингстонъ чувствувалъ това божествено раздвижване на душата си, когато казалъ: „Азъ ще си пробия пѣть до вжтрѣшността на страната, или ще загина. Азъ съмъ мисионеръ. Единствениятъ синъ на Бога бѣше такъвъ. Неговъ скромнъ подражателъ ще бѣда и азъ“. Д-ръ Рахонъ не би никога устоялъ прѣдъ жестокитѣ заканвания на канибалитѣ, ако бѣше самъ. Не бѣше ли така съ Исуса Христа. Прочетете Йоана 3 и 4 глави: „Азъ трѣба да върша работата на Отца си“ и пр. Всички трѣба да се проникнемъ съ сжщото желание и разберемъ, колко належаща, колко важна е тая работа.

Злат. ст. „Не пази гнѣва си винаги, защото Му е угодно да прави милость“. (Михей 7 : 18).

Урокъ 4-и за Октомври 23.

Полагане основитѣ на втория храмъ. — (Ездра 3 : 1—4 ; 5).

Слѣдъ шестъ мѣсеца евреитѣ стигнаха въ Юдея и се разположиха въ градоветѣ си. Тогава се свика общо събрание, за да се въздигне наново олтаря при храма и всѣка сутринъ и вечеръ, както и при други особни случаи се принасяха жертви. Освещението на храма стана прѣзъ есеньта, когато се отпразнува празникътъ на шатороразгиването. Дойдоха мнозина отъ всичкитѣ краища на Юдея. Тогава за пръвъ пѣть се изпѣ 115-и псаломъ. Слѣдъ това се заловиха за подновяване на храма. За тая цѣль събраха пари, доведоха майстори, снабдиха се съ кедри отъ ливанскитѣ гори.

На втория мѣсець отъ втората година стана церемонията. На учения день, когато всичко бѣ готово, събраха се за освещението: свещеницитѣ облѣчени въ нови дрехи съ музикални инструменти въ рѣцѣтъ си, готови да възнасятъ хвала на Бога съ тържествени псалми (Псал. 87 ; 106 ; 107 ; 118 ; 136).

Тѣ възпѣваха главно „милостъта Божия“, която „прѣбивава въ вѣкъ“. Въ тая страна, дѣто за 70 години глухота и пустота царуваше, сега ечеха радостни възклициания на свободния вече народъ. Ако сега живогътъ ти е мраченъ и даже неспокоенъ, рѣши се съ мисльта, че това не ще е тѣй вѣчно. Скоро върху развалинитѣ, върху сломенитѣ мечти и погребани надежди ще се издигне новъ свѣтъ съ нови идеали и стремежи.

Не трѣба да забравяме, че това движение се дължеше най-вече на пророцитѣ Агея и Захария. Другитѣ гледаха да уредатъ първо своитѣ жилища и своитѣ работи, а послѣ да се погрижатъ за храма Божи. Богъ имъ показа по особень начинъ, че трѣба да търсятъ „първо царството Божие и правдата Негова“ и всичко друго ще имъ се приложи.

По-старитѣ хора, които знаеха, какъвъ бѣше храма прѣди, скърбѣха за отлетѣлата му слава. Имаше и ридания всрѣдъ възклицианията и радостнитѣ викоуе. Агея, пророктъ, ги молѣше да бѣждатъ дързостни, защото Богъ е съ тѣхъ.

Самарянитѣ бѣха смѣсена раса, но въ жилитѣ имъ течеше еврейска кръвъ. Тѣ си бѣха присвоили много езически прави и даже имаха свои домашни богосве. И тѣ пожелаха да направятъ Иерусалимъ свой религиозенъ центъръ, обаче Зоровавель, Исусъ и другитѣ водители на юдеитѣ се боеха отъ тѣхното идолопоклонство, та тѣ рѣшиха да продължаватъ подновата на Иерусалимъ сами и се държатъ настрана отъ самарянитѣ. Оттукъ води началото си омразата между тия два народа. Работата бѣше спрѣна за нѣколко години и дори въ врѣмето на Дари Истасъ се почна пакъ.

Най-големата грѣшка въ историята на християнската църква е била тая, че въ нея сж допуснати хора, които не сж били вѣрни на принципитѣ ѝ. Когато църквата се облегне изключително на Бога за поддрѣжка и подкрѣпа, тя е най-силна, най-дѣятелна.

Злат. ст. „Влѣзте въ вратата Му съ славословие и въ двороветѣ му съ хваление“ (Пс. 100 : 4).

Уроки 5-и за Октомври 30.

Псаломъ за избавление. — (Псал. 85).

Тоя псаломъ се отнася къмъ епохата на Неемия и Ездра. Часть отъ народа бѣ се върналъ въ почти разрушения градъ въ една неуредена страна, но въпрѣки всичко, тѣ бѣха увѣрени, че Богъ не ще ги остави, нито забрави.

Божие посредничество. (ст. 1—3). Киръ, персийскитъ царъ, върна юдейтѣ отъ плѣнъ, защото мислѣше, че е необходимо да задоволи поданицитѣ си. Обаче прѣданиитѣ израилтяни виждаха въ всичко само Божията любовъ и наредба. „Показалъ си благосклонность къмъ земята си.

Псалмистътъ знаеше, че грѣхътъ бѣ причината на тѣхното страдание, та се радва, че сж получили най-послѣ прощение, като дѣло на благодатьта Божия (ст. 2). Чрѣзъ Спасителя ние можемъ всѣкога да намѣримъ прощение.

Молбата (ст. 4—7). Бѣше се достигнало доста много, но имаше още много да се върши. Тѣ се молѣха Богъ да ги съживи и събере пакъ. Изисква се постоянство въ нашитѣ молитви. „Въ тѣхъ е постоянството, и ние ще се спасимъ“. Колкото и да се промѣняме ние, той остава вѣренъ.

Краенъ оптимизъмъ. (8—12). Псалмистътъ чака да чуе отговора Божи. Сжщото трѣба да правимъ и ние. Не ще чуемъ никакъвъ високъ гласъ да ни проговори, но тихо задоволство и спокойствие изпълня сърдцето и душата ни, „защото ще изрече миръ на людигѣ си“. Ние трѣба да бѣдемъ поддрѣжани непрѣстанно отъ Божията рѣчка.

„Спасение“ (ст. 9) значи избавление отъ злото, вътрѣшно и външно. Едно момиченце било попитано, дали се обѣриало къмъ Бога чрѣзъ нѣкои отъ проповѣдитѣ на пастиря. „Не!“ отговорило то, „азъ се насърдчихъ отъ свѣтлия животъ на моя господаръ“.

Фигурата въ ст. 10—13 е особно изразителна. „Милость и истина“, двѣ качества на Божие естество, които се изявиха въ Исуса Христа. „И всели се между насъ... плѣненъ съ благодать и истина“. (Иоан. 1 : 12—14). На кръста на Голгота Божията правда и Неговътъ миръ „се цѣлунаха“. Ние сме спасени чрѣзъ Неговата правда (1 Иоан. 1 : 9).

Когато „правдата надникне отъ небото, Господъ ще даде добро“ (ст. 11). Нашата любовъ къмъ Бога е отражение на Неговата спасителна благодать.

Богъ ни дава всѣкога добрини (ст. 12). Даже когато страдаме, то е за нашето добро. Той ни дава безъ

да очаква нищо отъ насъ. Обаче земята, която приема благословение, а прорастава рѣпи и тръне, е непотрѣбна (Евр. 6:7, 8).

14) Правдата се счита като Божи вѣстителъ (ст. 10, 11). Ние трѣба да сме въ всичко „подражатели“ Божи.

(Еф. 5:1). Както малкото дѣте ходи слѣдъ баща си, така трѣба ние всѣкидневно да слѣдваме блаженихъ стѣпки на Исуса (1 Петр. 2:2).

Злат. ст. „Величия направи Господъ за насъ: изпълнихме се съ радость“. (Псал. 126:3).

Вжтрѣшенъ отдѣлъ.

Подканяме абонатитѣ на „Христ. Свѣтъ“ да прибързатъ и издължатъ абонамента си за текущата година направо до редакцията въ София ул. Врабча № 2 чрѣзъ пощенски записи. Гербови марки никакъ не се приематъ.

Съ настоящия брой почваме отпечатването въ подлистникъ на единъ много интересенъ и духовенъ разказъ подъ надсловъ „Домовладиката“.

Академическитѣ конференции на Д-ръ Джонъ Мотъ. Излѣзе отъ печатъ и е готово за разпродажба второто допълнено издание на тази много полезна брошура съ 40 страници печатанъ материалъ и два портрета въ текста. Никоя друга брошура до сега, благодарение на прѣинтересното и съдържание не е възбуждала толкова много интереса и вниманието на българската младежъ както тази. Канимъ всички: свещеници, учители, родители и др. да положатъ особни усилия за разпространението ѝ. Цѣната ѝ е 15 с за екз. но за по-голямъ поръчки се прави значителенъ отбивъ. Поръчки съ стойността да се изпращатъ до администратора на Христ. Свѣтъ Г. В. П. Василевъ ул. Врабча 2

Подаль оставката си. Научаваме се, че нашия приятель Г-нъ Иванъ М. Цаковъ доскоро пастиръ на евангелската църква въ Станимака е подалъ оставката си. Ако пловдивскиятъ еванг. пастиръ Г. Д. Н. Фурнаджиевъ приеме поканата на Софийската еванг. църква. Г. Цаковъ е най-сериозния кандидатъ за неговъ замѣстникъ.

Общиятъ Съборъ на южно-българскитѣ еванг. църкви е назначенъ да се събере около Димитровъ-денъ Самоковъ. Имаме възможностъ да дадемъ на четцитѣ единъ съветъ за този съборъ програма, но увѣрени сме, че всѣкитѣ проповѣдници ще присѣтствуватъ, и отъ тѣхна страна ще сторятъ всичко, за да се даде потикъ на работата прѣзъ тази зима. Слѣдъ свършека на сесията, нѣкои отъ пастиритѣ ще дойдатъ въ София за да се консултиратъ въ съборъ за формалното разлѣчение на г-нъ М. Н. Поповъ като пастиръ на Софийската евангелска църква. Това е точно споредъ изискванията на църковния уставъ.

Богословски класъ при Американската мжж. гимназия. Мнозина отъ четцитѣ ще се зарадватъ да чуятъ, че при това добръ познато заведение се е сформирувалъ богословски класъ отъ пѣколко ревности и благонадеждни младежи, които сж се рѣшили да се посветятъ на проповѣдническо поприще. Това е много утѣшително. Въ историята на евангелското дѣло въ България никога не се е усѣщала такава голѣма нужда отъ работници както сега. Нека се молимъ усърдно на Господаря да прати работници за лозето си. Радваме се да оповѣстимъ, че никоя друга учебна година не е имало такъвъ напливъ на младежи, желаючи да постѣпятъ въ американската мжжка гимназия както тази година. Повече отъ 20 младежи не сж могли да посѣпятъ поради липса на мѣсто. Да бже Богъ благословенъ за това! „Стражу, що ново за нощта? Утрото иде!“...

Редакторъ: Ив. Я. Съчановъ.

По възпитанието на дѣцата. Отъ А. С. Цановъ. Цѣна 15 ст. Пловдивъ. Това е една брошурка отъ 54 стр. напечатана на хубава хартия въ гладъкъ, плавленъ стилъ излѣзнала изъ подъ перото на нашия старъ книжовникъ и редакторъ на Зорница Г-нъ Андрей С. Цановъ. Книжката е дошла тъкмо на врѣме за да внесе голѣма утѣха и насърчение на много родители загрижени за възпитанието на своитѣ чада. Благодарение на многогодишното си наблюдение върху българския характеръ и цѣната си опитностъ като родителъ, Г-нъ Цановъ разглежда прѣдмета подъ петъ отдѣла: *домътъ, училището, църквата, правителството и обществото*. По своята цѣнностъ тази полезна книжка трѣбва да влѣзие въ всѣки български домъ. Прѣпоръчваме я особно на свещеницитѣ, учителитѣ и родителитѣ.

Упътване по оцетарството. Книжка 6-та отъ Библиотека „Човѣчество“ стр. 108 цѣна 1 левъ. Авторъ на тази книжка е прѣдприимчивиятъ редакторъ на списанието „Селска Просвѣта“ — Г-нъ Д. Петровъ отъ Кюстендилъ. По съдържанието си тази книжка е една необходимостъ за практическото домакинство, а най-вече за тѣзи които се занимаватъ съ производството на оцетъ. Въ текста се срѣщатъ осемъ иллюстрации които даватъ нагледна прѣдстава на оцетарството.

Отказала. Споредъ най-последнитѣ извѣстия получени отъ Пловдивъ, Евангелската църква въ онзи градъ отказала да отпусне пастиря си да дойде въ София и тъй пастиръ Фурнаджиевъ остава и за напредъ въ Пловдивъ.

Студентско Огнище. Организацията на дѣвицитѣ студентки въ София развива трѣскава дѣятелностъ по обзавеждането на едно особно помѣщение наречено „Огнище“, което ще служи като читалня съ библиотека, сборенъ пунктъ за разговоръ, почивка, а така сжщо и за държане събрания. Намира се на ул. „11 августъ“ № 84. Надѣваме се, че много студентки ще използватъ привилегията на това убѣжище.

Учимъ се, че и дружеството основано миналото лѣто за-закрила на българскитѣ дѣвици тоже развива една примѣрна дѣятелностъ чрѣзъ приготвяне добри и безопасни квартири за дѣвицитѣ студентки. Утѣшително!

Годишното Събрание на Софийското Млад. Христ. Дружество ще се държи на 11 Октомври вечерта. Старото настоятелство ще даде отчетъ, и слѣдъ това ще се пристѣпи къмъ изборъ на ново настоятелство. Очаква се това последното заедно съ всѣкитѣ членове и членки да развие по разни посоки една плодovitа дѣятелностъ прѣзъ тази зима. Никога работното поле не е било тъй благонадеждно както сега. А такава усиленна дѣятелностъ въ София не ще закъснѣе да се прѣдаде по духовния безжиченъ телеграфъ и на другитѣ младеж. организации въ провинцията.

Славянство и Евангелизмъ, една съдържателна сказка, която г. Ватралски държа въ София, по случай славянския евангелски съборъ въ Прага, кждѣто той ходи като единъ отъ делегатитѣ, ще бже печатана изцѣло въ идния брой на Християнски Свѣтъ.

Печатница „Денъ“ — София